

placeny daně do konce roku 1934 (daně přímé a daň z obratu, oboje s příslušenstvím). Nevztahuje se proto tato výhoda na ty poplatníky, kteří ku dni 31. XII. 1935 neměli vyrovnány nedoplatky do konce r. 1934. Dále nevztahuje se na:

1. Platby z výtěžku exekučního prodeje.
2. Platby daně, vykonávání srážkou. (Daň důchodová, rentová a z tantiem.)

3. Na daň z obratu a přepychovou, vybíranou se clem, daní spotřební anebo puncovním poplatkem (bez ohledu na to, je-li paušalována či ne).

Ve všech ostatních případech přísluší poplatníku, a to pro každou splátku na daně přímé a daň z obratu za r. 1935 a 1936, případně na do-
datečné předpisy za léta předchozí, pokud se staly splatnými po 31. XII. 1935 skonto, a to 5% z platby v době od 1. I.—29. II. 1936, 4% z platby v době od 1. III.—30. V. 1936, a konečně 3% z platby v době od 1. IV. do 30. VI. 1936. Zaplatí-li proto na př. poplatník dne 10. II. částku 3600, dne 20. III. 5380.— a dne 29. VI. Kč 803.—, dostane skonta (zaokrouhlené na koruny dolů) Kč 180.—, Kč 215.— a Kč 24.— spolu Kč 419.—. Dle novinářských zpráv, jistě spolehlivých, berní úřady v těchto případech vyrozumí poplatníka o súčtování platby a o výši příznaného skonta.

Bylo by velmi zajímavé sledovati, u kolika poplatníků bude dobro-
pis proveden a statisticky konstatovati, kolik republika Československá má poplatníků, řádně daně platících.

U poplatníků, kteří v důsledku odvolání proti předpisu daně, oč-
kávajících vyřízení příznivé, nemají nedoplatky daňové vyrovnány, ne-
nastane, třebaže v první polovici by snad bylo jim vyhověno a odpis pře-
sahoval nedoplatek k 31. XII. 1935 (za rok 1934 a předch.), přiznání
svrchu uvedeného dobropisu.

V současné době projednává se v Nár. shromáždění osnova novely
k zákonu o přímých daních, která přinese další závažné změny v před-
pisování daní, jmenovitě zvláštní daně výdělkové. Dr. Fr. B.

Právnická fakulta Karlovy university k reformě studia.

Právnická fakulta Karlovy university v Praze zaujala ke známým
osnovám ministerstva školství o reformě studia právnického kritické sta-
novisko, které vyznívá celkem negativně. Stalo se tak většinovým usne-
sením sboru dne 13. prosince 1935 a toto usnesení nyní vyšlo v »Právní-
ku« (roč. 75., seš. 1., str. 1.—15.) v článku referenta profesorského sboru
prof. Dr. *Weniga*.

Odpověď profesorského sboru vytyčuje především novoty, jež osnova
přináší a v dalším zaujímá k nim stanovisko. Změny naproti současnému
stavu jsou spatřovány jen v těchto ustanoveních:

1. Zkrácení oddílu historického o 1 semestr na prospěch oddílu po-
sitivního práva.

2. Úprava první státní zkoušky.

3. Spojení tří historických předmětů kromě práva římského v před-
mět jeden a zavedení propedeutického kolegia na místo přednášek na fi-
losofické fakultě.

4. V druhém oddílu stalo by se mezinár. právo předmětem zkouše-
ným u státnic, statistika a právní filosofie předměty závaznými, právo fi-
nanční by se přednášelo obligátně spolu s finanční vědou.

5. Povinná účast na praktických evičeních.

6. Rigorosní řád a podmínky nabytí titulu doktorského.

Posudek jednotlivých novinek je pak takový:

Ad 1. Prodloužení studia pozitivního práva se považuje za ilusorní vzhledem k úpravě I. stát. zkoušky, jež svým rozdělením na zkoušku z práva římského v II. semestru a fakultativním odsunutím druhé části zkoušky na konec III. semestru, kterážto možnost by byla asi hojně využita, nedovoluje studentu věnovati zájem pozitivnímu právu, když pochopitelně se soustředí na předmět své nejbližší zkoušky, t. j. druhé části historicko-právní. — V tomto směru je stanovisko sboru zcela zamítavé, neboť vidí možnost prospěti pozitivnímu oddílu jen prodloužením studia.

Ad 2. Sbor schvaluje princip rozdělení státní zkoušky, umožňující lepší výběr v posluchačském materiálu, kdežto nynější systém zkušební favorizuje studenty nadané dobrou pamětí před těmi, kdo sice kvantitativní pamětí nevyčníkají, zato však lepší soudností. Neuznává však za správné, aby prostředkem selekce bylo výhradně právo římské, neboť by to znamenalo neodůvodněnou přednost talentům civilistickým před talenty úřednickými.

S veškerou rozhodností odmítá pak sbor předpis, aby posluchač, který nepochodí při druhé dílčí zkoušce, musil opakovat zkoušku i z práva římského. Za nebezpečné nedorozumění pokládá se neprominutelnost tax pro dílčí zkoušku z práva římského, jako ustanovení sociálně nepřipustné.

Ad 3. Návrhu se vytýká, že spatřuje vrcholný účel právnického studia v pěstování civilistiky, což se jeví ve zřejmém favorisování práva římského před ostatními historickými předměty. Opomíjí se obdobný význam práva církevního pro právo veřejné a procesní. Nejisté je dále, pokud se počtu hodin týče, vzájemné postavení historických předmětů, stlačených v jeden předmět.

Sboru je nepochopitelné škrtnutí Dějin čs. práva z řady samostatných předmětů. Vidí se v tom princip odnárodňování, což spolu s návratem k právu římskému znamená cestu protisměrnou vývoji v pokrokových státech. Neschvaluje se ani bagatelisování slovanského práva.

Sbor se vyslovuje pro úměrné obmezení všech oborů historických i římského práva, jež podle jeho mínění od dob, kdy sociologický směr vytlačil pojetí historické, nemá již významu nezbytnosti.

Ad 4. Návrhy, týkající se práva mezinárodního se plně přijímají, nedoporučuje se však, aby se finanční právo slučovalo s finanční vědou. Rovněž tak se souhlasí se zavedením povinného úvodu do věd právních, kteréžto ustanovení modifikuje se v ten smysl, že by se v I. oddílu přednášela jen elementární logika právní pod názvem »Úvod do základních pojmů pr. vědy a práva čs.«, kdežto metodologie a noetika by se přednášela až v II. oddílu, když jsou posluchači již lépe obeznámeni s právem.

Ad 5. V otázce povinných praktických cvičení upozorňuje sbor na technické nedostatky návrhu. Číslo 100, jež osnova stanoví jako maximum počtu posluchačů, považuje se za příliš vysoké. Za velmi neúčelné se zejména má navrhané převádění ze cvičení hledaných do méně žádaných.

Ad 6. K navrhané úpravě doktorátu a rigorosního řádu zaujímá pražský prof. sbor rovněž zcela zamítavé stanovisko, pokládaje navržené řešení za nepodařenou napodobeninu řádu vysokých škol technických. Doktorský titul by se tím vrátil k svému středověkému významu bez ohledu na vývoj, kterým prošel a který je zcela podoben vývoji doktorátu lékařského. Právnické studium by velmi utrpělo ztrátou univerzálních rigorosních zkoušek, jež považuje sbor za kvalitnější, než zkoušky státní. Institut disertačních prací by jen vydal studentstvo v ruce nevědomitých »naleživáren«, jak ukazují zkušenosti v cizích státech.

Rozdělení doktorátu na judičiální a politický, jež ministerstvo předložilo k úvaze, se považuje za nedomyšlenost vzhledem k specialisaci disertační práce a zkoušky, neboť principu specialisace by odpovídal

titul: doktor právní filosofie a práva římského n. právní filosofie a práva obchodního a směnečného a pod.

V resumé vytyká odpověď, kromě toho, co již uvedeno, že nedostatečná restrikce předmětů historických (zvláště pr. řím.) nevyhovuje názoru, hájenému v literatuře, že uváděti do nauky právní lze s úspěchem jen na základě platného práva. Postavení pozitivního práva je však nezlepšeno (ne-li zhoršeno: možnost prakt. cvičení historických v II. oddílu), zejména předmětům státovědeckým nedostává se spravedlivé péče. — Návrh osnovy neřeší řadu důležitých otázek, ani neobsahuje zmocňovací doložky.

Z těchto všech důvodů nepovažuje profesorský sbor ministerský návrh za *vůdný podklad pro reformu právnických studií*. Prof. sbor slibuje však nezůstatí u kritiky, nýbrž *předloží co nejdříve vlastní návrh reformní*.

Odpověď repertisní byla schválena všemi hlasy, kromě hlasů obou romanistů (Sommer, Boháček) a prof. Kaprasa, který učinil výhrady, pokud se týče historicko-právního oddílu a historicko-právních zkoušek.

Profesoři Sommer a Boháček podali své *minoritní votum*, jímž odůvodňují svůj nesouhlas s většinou prof. sboru. Minoritní votum vytyká nejprve *po stránce formální*, že oba romanisté pražské právnické fakulty byli z přípravných jednání o osnově na právnické fakultě vůbec vyloučeni a že se marně snažili, aby elaborát referentův byl před usnesením sboru dán všem jeho členům k prozkoumání. Hledíc na obsah posudku většiny odmítá především minoritní votum výtku nedostatečné restrikce oddílu historickoprávního a vyslovuje se pro zachování nejméně třísemestrového oddílu historickoprávního. Sbor pro zaujetí proti právu římskému (nebo spíše proti zvláštní zkoušce z tohoto oboru, proti níž se vyslovují i sami romanisté) sám si znemožnil správné posouzení úpravy oddílu historickoprávního. Min. votum spatřuje vlastní úkol předmětů, zařazených do tohoto oddílu v teoretickém uvedení do moderního právního myšlení a jeho problematiky. Studium římského práva nepodává zde jen vědeckou výzbroj pro příští studium civilistiky, ale prolegomena ke každé vědě o právu. Poukazem na cíle moderního badání a výchovné úkoly romanistiky, vytvořivši obecnou teorii moderního práva soukromého, ukazuje pak min. votum, co znamená dnešní pěstování romanistiky pro vzdělání právnické vůbec a zejména pro civilistiku. Zejména při tendenci k »sociologickému« směru v civilistice, kterou hájí sbor, dovolává se Tilsche, je vybudování dokonalého dogmatického základu pro právnickou výchovu nezbytným úkolem, jehož splnění připadá právě studiu práva římského.

Ve srovnání s římským právem se proti mínění sboru jeví význam církevního práva pro vědecké chápání a vědeckou přípravu právnickou jen úzce obmezený. Úkol ten prospívá v podstatě jen právu správnímu a může jej plnit výlučně předkodexové právo kanonické. Min. votum ukazuje též na neudržitelnost dnešního stavu, kdy se v základním oddílu historickoprávním z církevního práva vykládají a zkoušejí zcela speciální předpisy pozitivního státního práva církevního.

Min. votum se dále obrací proti souhlasu vyslovenému sborem s rozdělením státní zkoušky historickoprávní (proti němu se též vyslovil prof. Kapras) ukazujíc, že právě proti mínění většiny rozdělení zkoušky favorisuje paměť proti soudnosti, že zkouška ztrácí svou selektivní funkci a že i po vědecké stránce zkouška vykonaná jen z části materie historickoprávní nemůže býti průkazem dokonalé průpravy pro studium práva pozitivního.

V příkrém rozporu s míněním většiny se min. votum staví za požadavek *vědeckého doktorátu*. Vykonal-li dnes téměř každý student zkoušky doktorské, není to »moderní vývojová tendence«, nýbrž skutečnost, že doktorát je naopak ultimum refugium nejslabších studentů, protože se na něm — na rozdíl od státních zkoušek — nepozná, s jakým prospěchem u rigoros ho bylo dosaženo.

Závěrem ukazuje min. votum, že nouze o čas pro povinné přednášky dala by se odstraniti již dnes účelnějším rozdělením kolegií. Studenti v Praze jsou skutečně dnes přetíženi v semestru čtvrtém a pátém (30 a 42 povinných hod. týdních), ale posledních dvou semestrů za to vůbec není využito (24 hod. v semestru sedmém a pouhých 8 (!) v semestru osmém).

J. M—r.

Profesorský sbor bratislavskej fakulty o úprave právnického doktorátu.

Po zaujatí stanoviska k reforme študijného poriadku formuloval teraz profesorský sbor i svoje vyjadrenie k úprave právnického doktorátu. S povolením profesorského sboru máme možnosť na tomto mieste podať jeho podstatný výfah, ktorý by mohol čitateľom postačiť do tej doby, kým príjde na doslovnú publikáciu v ročenke fakulty na rok 1935/36.

Z predlohy pred nami ležiacej vidieť, že profesorský sbor riešenie problému reformy doktorátu vidí vlastne v zodpovedaní troch otázok, a to otázky po jednotnosti, vedeckosti a po primeranej miere špecializácie doktorátu.

1. Pokiaľ sa týka otázky *jednotnosti* za ňu sa vyjadrenie stavia jednomysľne, aby aj tak rozptýľilo pochybnosti naznačené v dôvodovej zpráve, či by totiž nemal byť doktorát dvojím, t. j. doktorátom práv a doktorátom štátnych vied. Jednotnosť doktorátu pokladá sa za jediné možné riešenie a to z toho dôvodu, že pri zdôraznení vedeckej povahy doktorátu prestáva byť tento výrazom sumy vedomostí z určitého vedného oboru, ďalej že by diskriminácia činila určité ťažké v praxi, lebo by sa nositeľom jedného doktorátu sťažovala konkurencia s doktormi druhými, čo by prípadne viedlo k nutnosti opatrovať si doktoráty oba, ako tomu bolo za platnosti býv. uhorského študijného poriadku, konečne, že relatívna špecializácia doktorátu činí jeho delenie zbytočným.

2. Ďalej sa kladie dôraz na *vedeckosť* doktorátu v tom smysle, že má byť preukazom či a v akom stupni dosiahol kandidát spôsobilosti k vedeckému badaniu. Dôraz tento má byť podaný prísnou zkuškou doktorskou, podkladom, ktorej má byť vedecká disertácia. Disertácia má byť samostatnou, doma pracovanou vedeckou prácou o témate, ktoré si kandidát zvolí z ktoréhokoľvek (na rozdiel od osnovy) predmetu, alebo z právnej filozofie. Voľba tématu má sa stať v dohode kandidáta s profesorom, aby kandidát a priori vedel v akom asi rozsahu má prácu podať a aby jej zpracovanie mohol prípadne začať už v seminári pod návodom profesora. Nesamostatné zpracovanie disertácie má byť stihnuté sankciou odňatia vylúdeného doktorátu. Po stránke spôsobilosti má sa na disertáciu kľásť podľa názoru prof. sboru dôraz v tom ohľade, že práca má byť preukazom toho, že kandidát vie vedecky pracovať, t. j. že si vie opatriť pramene určitej otázky sa dotýkajúcej, tieto preniknúť a utriediť a z nich logickým postupom vyvodíť určité úvahy, a že tento myšlienkový postup vie vyjadriť presnou formou jazykovou; vyzdvihuje sa rozdiel medzi disertáciou a habilitačným spisom, v tej totiž nemusí ísť o nejaké objavy vedecké, má byť len podkladom zkušky, v ktorej by ležalo ťažisko doktorátu. Z týchto príčin sice má sa pri posudzovaní práce postupovať prísne, ale nemožno s ňou nakladať ako s habilitačným spisom. — Prísna zkuška doktorská má byť ťažiskom doktorátu a preto je práve rozhodujúcou otázkou, že v akej miere má u nej dôjsť na špecializáciu v zkušebnej látke.

3. V tejto tretej dielčej otázke celého problému zaujal prof. sbor jednotné stanovisko v tom smysle, že naproti špecializácii doktorátu je